

CENA PRENUMERATY

miejscowej:	
rocznie	K 2—
półrocznie	1—
zamiejscowe	
rocznie	K 2 40
półrocznie	1 20

Numer pojedynczy 20 hal.

Listów niefrankowanych nie przyjmuje się — Rękopisów nie zwraca się. — Reklamacye nieopieczętowane wolne są od opłaty pocztowej.

OGNISKO

ORGAN STOWARZYSZEŃ ZWIĄZKOWYCH DLA DRUKARZY,
ODLEWACZY CZCIONEK I POKREWNYCH ZAWODÓW AUSTRII

WYCHODZI 1 i 15 KAŻDEGO MIESIĄCA.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Kraków, Rynek 12, III p.

Wszelkie korespondencje i pisma odnoszące się czy do Redakcji, czy Administracji adresować należy:
Kraków, Rynek 1. 12, III piętro.

INSERATY FACHOWE przyjmują się tylko za poprzedniem opłaconiem po 30 hal. za jeden wiersz petirowy. Dla członków wzajemnych stowarzyszeń oblicza się inseraty do 8-miu wierszy 1 koronę.

PRZEZ WALKĘ DO ZWYCIĘSTWA!

Rewizya Cennika!

Potężny duch obejmuje ogół kolegów w Austrii. Po pięcioletnim okresie ważności kończy się Austriacki Cennik drukarski — nasza umowa pracy, nasze przemysłowe prawo zarobkowe. Przeto należy w kwestyi przyszłego ukształtowania naszych warunków pracy zająć stanowisko, aby dać odpowiednie wskazówki mężom zaufania towarzyszy, powołanym do obrad nad przyszłym Cennikiem w Radzie cennikowej, tej korporacji, przewidzianej obowiązującym Cennikiem.

Rewizya Cennika różni się tym razem od dawniejszych także pod względem czysto formalnym. Obecny Cennik ustanawia, że przed upływem miesiąca czerwca muszą być ze strony obu Związków, zawierających umowę cennikową — więc towarzyszy i pryncypałów — zgłoszone wnioski w Urzędzie cennikowym. Dlatego najważniejszym jest dziś zagadnienie, czy przez zamierzone wypowiedzenie ma się odnowić umowę cennikową w zupełności, czy też przedłużyć istniejący Cennik, lub też przeprowadzić tylko zmianę jego najważniejszych postanowień. Wskutek trwającej dziś jeszcze wojny, wydaje się ostatnio wymieniona droga jako odpowiedniejsza.

Sposób przeprowadzenia rewizyi cennikowej przewidziany jest Cennikiem. Ten obowiązek ma w myśl §§ 68 i 75 Cennika Rada cennikowa. Ta równorzędnie złożona korporacja naszej wspólności cennikowej obejmuje ze wszystkich krajów koronnych Austrii przez wybór wysyłanych członków Rady cennikowej, którzy, zwołani przez Urząd cennikowy, w drugiej połowie roku bieżącego odbędą swe narady i powezmą ostateczne uchwały.

Obecne stosunki — mamy tu na myśli wojnę szalejącą już czwarty rok z jej wprost potwornymi skutkami dla ogółu robotników typograficznych — wyraźnie wskazują, w jakim kierunku konieczna rewizya naszej umowy cennikowej ma iść i musi iść.

Przedewszystkiem ta zawrotna przepaść, oddzielająca zarobki ustanowione obecnym Cennikiem od zupełnie przeistoczonych warunków gospodarczych, wymaga zbudowania pomostu. To jest najbardziej piekącą kwestyą, która bezwzględnie żąda jak najwydatniejszego podwyższenia wszystkich materialnych postanowień Cennika.

Aby jasno i wyraźnie wypowiedzieć: Nadchodząca rewizya Cennika stała się przede wszystkim przez rzeczywiste stosunki przykładem rachunkowym, którego rozwiązanie wstąpi bez łamanej liczby, jeżeli po stronie właścicieli drukarni zaważy rozumienie rzeczy tak, jak się to stało po stronie towarzyszy. Wiemy, że skutkiem stosunków niejeden z drobnych przedsiębiorców dostał się pod koła miażdżącej maszyny wojennej, ale nas, pracujących w przemyśle drukarskim, spotkało to przede wszystkim. Czy nas nęda i niedostatek nie przygniatają? Czy w naszych szeregach nadmiernie nie szaleje śmierć? Nie zasycha jeszcze żyjącym tę trochę szpiku w kościach? Mądre zrozumienie tego co jest, powinno by z logiką zmusić przedsiębiorców do pamiętania, że w obliczu tej zastraszającej rzeczywistości utrzymanie sił do pracy jest dla nich nakazem obecnej doby. Narzucającemu się gwałtownie pytaniu, czy to jest możliwe bez

wydatnego podwyższenia zarobków i odpowiedniego skrócenia czasu pracy, mogą oni sobie sami dać odpowiedź. Przy odrobinie dobrej woli porozumieją się co do tej kwestyi, ponieważ leży to w dobrze zrozumianym interesie przemysłu, którego utrzymanie i pielęgnowanie zawsze z tak wielkim naciskiem podnoszą. Tym razem nadarza się prawdziwa sposobność kłamać przysłowiu: „Nie bierze zasłużony, ale szczęśliwy“.

Zmiana wojennej gospodarki na pokojową polepszy nieco los ciężko nawiedzonego przemysłu drukarskiego. Zamierzona częściowa rewizya Cennika, dostosowana do zmienionych warunków, utworzy zarazem wał ochronny przeciw groźnie się zapowiadającej nieuczciwej konkurencji.

Z powagą i odwagą, nie z groźbą, ale też nie z prośbą, z czołem w górę, tym razem oczekuje rzesza robotników drukarskich w Austrii nadchodzących wydarzeń na polu cennikowym, wskazując na okoliczności życia, które dobitnie mówią. Oby ta mowa była zrozumianą w ogólnym interesie!

„V.“

Sprawozdanie sytuacyjne z okręgu Związku za IV kwartał 1917 r.

Zebrane wykazy, odnoszące się do stanu ruchu w zakładach drukarskich w Austrii, jak również do stosunków cennikowych i życia Stowarzyszeń w zakresie działalności Związku austriackiego, wydały za IV kwartał 1917 r. następujący wynik:

Podług tego stanu ruchu w zakładach drukarskich był:

w k r a j u	w IV-ym kwartale	
	1916 r.	1917 r.
Czechy	dobry	dobry
Dalmacja	dobry	dobry
Galicya wschodnia	dobry	hardzo dobry
Galicya zachodnia	b. dob.	dobry
Karyntya	dobry	dobry
Kraina	dobry	bardzo dobry
Pobrzeże	slaby	dobry
Morawy	dobry	bardzo dobry
Austria Dolna	slaby	slaby
Austria Górna	dobry	bardzo dobry
Solnogród	b. dob.	dobry
Śląsk	dobry	dobry
Styrya	dobry	dobry
Tyrol-Przedarlunia	dobry	dobry

Rzeczywisty stan ruchu wyobrazimy sobie, jeżeli jeszcze weźmiemy pod uwagę odnośne dane trwania bezrobocia naszych członków zawodowych.

Dane te przedstawiają się jak następuje:

Przy przeciętnym stanie członków 6795 w IV-ym kwartale 1917 r. stwierdzono u bezkondycyjnych w miejscu 390 dni bezrobocia; w IV-ym kwartale 1916 r. wynosił przeciętny stan członków 6646, ilość zaś wykazanych dni bezrobocia 4041; w stosunku do roku zeszłego okazuje się więc zmniejszenie ilości dni bezrobocia o 3651.

Według ilości dni było więc bez przerwy podczas całego IV-go kwartału 1917 r. bezkondycyjnych 4, przeciętnie do liczby członków = 0 06% (w roku zeszłym 45=0 68%). Z tego wynika, że w IV kwartale 1917 r. stan ruchu w zakładach był znacznie lepszym, niż w tym samym okresie roku poprzedniego.

Odnosnie do pracy pogodzinowej przedłożono następujące wiadomości: W Czechach wykonano 13.000 godzin, które byłyby możliwe do ominięcia, gdyby było można postarać się o potrzebne siły robocze. — W Dalmacji wskutek braku personelu pracowano także od czasu do czasu po godzinach. — W Galicyi wschodniej czerzy ręczni wykonali 2600, a czerzy maszynowi 800 godzin, których nie dało się uniknąć. — Z Galicyi zachodniej i Karyntyi nie otrzymano dokładnych dat. — W Krainie pracowano wiele ponad czas normalny, ponieważ brak sił ukwalifikowanych uniemożliwiał wystarczające powiększenie personelu. — Na Pobrzeżu tak samo. — Na Morawach również. — Z Austrii

Dolnej nie otrzymano odnośnych do tego danych. — W Austrii Górnej wykazano 9255 godzin, których wykonaniu nie można było przeszkodzić, bowiem brakowało rozporządzalnych sił do pracy. — W Solnogradzie wykonano 400 godzin, których nie można było uniknąć. — Na Śląsku, mianowicie w Opawie pracowano bardzo często po godzinach, w innych miejscowościach mniej. — W Styryi praca pogodzinowa ku końcowi kwartału wzrastała, po Bożem Narodzeniu można było zauważyć stałe ubywanie; pomimo przyjmowania odkomenderowanych, nie można było zapobiedz pracowaniu po godzinach. — W Tyrolu wykonano 1200 godzin, których nie można było uniknąć z powodu braku personelu.

Postanowienia austriackiego Cennika drukarskiego, odnoszące się do płacy, czasu pracy i skali uczniów, w Czechach przestrzegano w ogólności; o przekroczeniach skali uczniów doniesiono w celu zniesienia nieprawidłowości. Rozjemczemu Sądowi cennikowemu. — W Dalmacji wskutek wciąż wzrastającej drożyzny podniosły się zarobki, a mianowicie: w Splicie na K 110— do K 120—; w Zadarze na K 50— do K 60—, w Dubrowniku na K 38— do K 40— i w Szybeniku na K 60— do K 70— (w trzech ostatnio wymienionych miastach otrzymali towarzysze obok podwyżki umówione dodatki drożyzniane). — W Galicyi wschodniej nie było powodu do zażaleń. — W Galicyi zachodniej przestrzegano w zupełności odnośne postanowienia Cennika. — Tak samo w Karyntyi i Krainie. — Na Pobrzeżu zarobki znacznie przewyższały Cennik, czas pracy wynosił w dwóch oficynach tylko osiem godzin; do skali uczniów zastosowywano się. — Na Morawach, w Austrii Dolnej, w Austrii Górnej (za wyjątkiem niewłaściwości cennikowej w Ried), w Solnogradzie, na Śląsku, w Styryi i Tyrolu-Przedarlunii odpowiadały stosunki cennikowym postanowieniom.

Ruch maszyn do składania w IV kwartale 1917 r. w całym okręgu Związku obejmował następujące kraje, ilość maszyn, (z szczególnem uwzględnieniem różnych systemów) i osób:

K r a j	Liniotype	Typograph	Monoline	Razem	Monotype aparaty		Osób
					44 wypisy	do odnawiania	
Czechy	46	miastach	188 82	270 30	19	314	
Dalmacja	1	miastach	8	1	1	1	
Galicya wschodnia	1	miastach	8	8		10	
Galicya zachodnia	2	miastach	21	21		21	
Karyntya	3	miastach	6 4	10		10	
Kraina	1	miastach	10	10		17	
Pobrzeże	2	miastach	7 2	1 10		18	
Morawy	18	miastach	51 28	79 11	7	83	
Austria Dolna	8	miastach	192 42	38 272	43	31	360
Austria Górna	6	miastach	11 10	21	2	2	280
Solnogród	2	miastach	14	1	15		12
Śląsk	4	miastach	4 18	22			15
Styrya	3	miastach	19 16	2 37			69
Tyrol-Przedarlunia	7	miastach	15 17	32	1	1	35
Razem IV kwartał 1917: 104 miastach:			546 220	42 808	87	60	993
III „ 1917: 104 „			547 219	42 808	86	59	983
II „ 1917: 102 „			533 217	42 792	90	59	924
I „ 1917: 105 „			527 228	38 793	91	59	922
IV „ 1916: 106 „			451 176	39 666	83	54	840

Ilość maszyn do składania będących w IV-ym kwartale 1917 r. w ruchu powiększyła się według tego w stosunku do III-go kwartału 1917 r. o 2 maszyny, zaś ilość osób zajętych przy nich o 10 osób, w stosunku do II-go kwartału 1917 r. o 14 maszyn i o 69 osób, w stosunku do I-go kwartału 1917 r. o 12 maszyn i 71 osób, w stosunku do IV-go kwartału 1916 r. o 152 maszyny i 153 osoby.

Na zapytanie, jakie nastąpiły w ciągu kwartału zmiany dotyczące ruchu maszyn do składania, nadeszły następujące zawiadomienia:

Na Morawach ruch maszyn do składania, jako też aparatów monotypy do wypukiwania (z wyjątkiem dla układu gazetowego) znacznie ograniczono. — W Wiedniu w pięciu drukarniach dziełowych i czterech gazetowych pracowano na zmiany. W niektórych drukarniach dziełowych pracują na maszynach do składania wojskowo odkomenderowani. W trzech zakładach wyszkoliła się na maszynach do składania po jednym uczniu. Często słabe ciśnienie gazu wywołuje przeszkody w podpalaniu odlewowych kociołków przy maszynach do składania. — W Braunau (Austria Górna) pracuje na maszynach do składania sam kierownik zakładu. W Gmunden pracują na maszynach do składania osoby wojskowe z tamtejszych szpitali. W Steyer wskutek braku zecera wycofano z ruchu maszynę do składania. W Wels wycofano z ruchu dwa typografy. W Lincu zawieszono pracę szychtową na typografii i danego zecera przydzielono do aparatu monotypy do wypukiwania, te aparaty monotypy do wypukiwania i odlewania są w ruchu tylko połowę tygodnia.

Odnosnie do korzystania przez pryncypałów